

مسمومیت دارویی:

داروها یکی از خطرناک ترین عوامل مسمومیت را در منازل می باشد. عدم توجه به میزان مصرف دارو، مصرف داروها در تاریکی، همراه با خواب آلودگی و مصرف خودسرانه دارو ها همگی می توانند منجر به مسمومیت های دارویی شوند.

ضمن اجتناب از مصرف خودسرانه داروها، باید توجه داشت مقادیر بالای برخی از داروهای به ظاهر کم خطر، می توانند برای برخی افراد خصوصاً کودکان و سالمندان کشنده باشد .

با توجه به آمار سازمان پزشکی قانونی کشور در خصوص مرگ و میر ناشی از مسمومیت با دارو ها ، مشاهده می شود در پنج سال اخیر به طور میانگین هر سال بین ۵۵۰ تا ۷۸۰ نفر از هموطنان مان در اثر مسمومیت با دارو جان سپرده اند.

لازم به ذکر است شایع ترین علت بروز مسمومیت در جهان ، مصرف داروها بیش از مقادیر درمانی می باشد.

علت مسمومیت دارویی چیست؟

مسمومیت دارویی می تواند تصادفی یا عمدی باشد، در هر سنی رخ می دهد و دو علت اصلی دارد:

- بیش از چند ماده همزمان مصرف شوند؛
- بدن تحمل ماده ای خاص را نداشته باشد.

مسمومیت تصادفی معمولاً برای کودکان (زیر ۵ سال و به خصوص ۶ ماهه تا ۳ ساله) یا بزرگسالان دچار ناتوانی ذهنی اتفاق می افتد. بزرگسالان، به خصوص افراد میانسال یا افرادی که داروهای زیادی مصرف می کنند، ممکن است داروی اشتباه یا دز اشتباهی از دارو را مصرف کنند.

مسمومیت عمدی از نوجوانی تا ۳۰ سالگی شایع تر است و می تواند برای افزایش اثربخشی دارو یا آسیب رساندن به خود باشد.

علائم مسمومیت دارویی چیست؟

- مشکلات مربوط به علائم حیاتی (دما، ضربان قلب، تنفس، فشار خون) که می تواند شامل افزایش، کاهش یا توقف کامل آنها باشد.
- خواب آلودگی، گیجی و کما؛
- ورود استفراغ به ریه؛
- پوست سرد و عرق کرده یا داغ و خشک؛
- درد قفسه سینه؛
- آسیب به قلب یا ریه؛
- تنگی نفس؛
- درد شکمی، حالت تهوع، استفراغ و اسهال

برای پیشگیری از بروز مسمومیت دارویی در کودکان باید به نکات زیر توجه نمود :

✓ چنانچه در خانه کودک زیر پنج سال دارید، حتماً داروها خصوصاً داروهای خوش طعم را در کمد های بالا ، دور از دسترس و مجهز به قفل قرار دهیم.

✓ مراقب باشید تا در هنگام بیماری کودک، دوز تکراری و یا دارویی بیشتر از حد تجویز شده به کودک ندهید. به عنوان مثال برای کاهش تب در کودکان داروی استامینوفن را بر اساس وزن و سن کودک و با مشورت پزشک و داروساز به کودک بدهید مقادیر بیش از حد درمانی استامینوفن می تواند ایجاد مسمومیت نماید .

برای پیشگیری از بروز مسمومیت دارویی در بالغین باید به نکات زیر توجه نمود :

✓ بهتر است داروهای بیماران افسرده و یا بیمارانی که تعادل رفتاری ندارند و یا افرادی که سابقه اقدام به خودکشی دارند را دور از دسترس ایشان قرار دهید و مراقبت دقیقی در خصوص میزان داروی مصرفی ایشان به عمل آورید.

✓ در سالمندان مسمومیت دارویی بسیار شایع و البته خطرناک است. تشابه ظاهری شکل داروها ، بی سوادگی و کم سوادگی و یا خوانا نبودن مقادیر مصرفی دارو مندرج روی جعبه دارویی ممکن است منجر شود تا سالمندان عزیز داروی خود را به اشتباه یا بطور تکراری مصرف نمایند.

بیمارستان ولیعصر (عج) شیرستان بردسکن

مسمومیت دارویی

ویژه بیمار و خانواده

شماره تماس: 051 55422401 - داخلی 151

تاریخ تهیه: 1401 - تاریخ بازنگری: 1404

شماره سند: Edu/249/401/suicide

واحد آموزش سلامت

روش های جلوگیری از مسمومیت دارویی:

- فقط داروهای تجویزی که توسط پزشک متخصص برای سالمند تجویز شده‌اند را به او بدهید. استفاده نادرست یا بیش از حد از داروهای تجویزی یا خارج از نسخه نیز می‌تواند منجر به مسمومیت شود.
- هرگز بیشتر از دوز توصیه شده توسط پزشک از یک داروی خاص، به ویژه مسکن‌ها را به فرد سالمند ندهید. برای سریع‌تر یا قوی‌تر عمل کردن دارو هرگز داروهای مسکن تجویزی را به صورت مکرر و در دوزهای بالا استفاده نکنید.
- به توصیه افراد غیر متخصص در مورد مصرف یک دارو خاص گوش ندهید.
- داروهای تجویزی مخصوصا مسکن‌های تجویزی مانند داروهای حاوی متادون، هیدروکودون یا اکسی کدون، داروهای خارج از نسخه از جمله مسکن‌های ضد درد یا تب‌بر و داروهای ضد سرفه و سرماخوردگی، ویتامین‌ها و گیاهان دارویی را در مکان امنی نگهداری کنید.
- هنگام خوراندن دارو به فرد سالمند، از دستورالعمل‌های درج شده روی بسته‌بندی پیروی کنید. تمام برچسب‌های هشداردهنده روی بسته دارو را بخوانید.
- اگر قرار است فرد سالمند دارویی را در نیمه شب استفاده کند؛ حتما در زمان مصرف چراغ اتاق او را روشن کنید تا داروی اشتباهی را به او ندهید.
- داروها را در بطری یا پوشش اصلی خودشان نگهداری کنید.

منبع: RDS روان پرستاری

✓ برای جلوگیری از مسمومیت دارویی در سالمندان باید بر مصرف داروهای افراد مسن خانواده نظارت داشته باشید.

✓ بهترین روش برای پیشگیری از خوردن دوز تکراری دارو، یادداشت کردن دفعات مصرف دارو است.

✓ داروها را در بسته بندی اولیه آنها نگهداری نمایید تا در صورت مصرف اشتباهی، قادر باشید اطلاعات را در اختیار پزشکان قرار دهید.

✓ در برخورد با فرد مسموم غیر هوشیاری که در کنارش بسته های دارویی خورده شده وجود دارد، ضمن حفظ خونسردی خود و عدم القاء استفراغ در این فرد، بسته های دارویی را به همراه بیمار به بیمارستان ببرید.

✓ در اغلب مسمومیت‌های اتفاقی و یا تعمدی با داروها برای اطلاع از نحوه انجام اقدامات اولیه، هر چه سریعتر با شماره تلفن 115 تماس بگیرید.

